

16.11.2018

POL-2018-49686

Oikeusministeriö
oikeusministerio@om.fi

Poliisihallituksen lausunto oikeusministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle rikoslain 2 a luvun 2 §:n muuttamisesta

1 Lausuntopyyntö

Oikeusministeriö on pyytänyt Poliisihallitukselta lausuntoa luonnoksesta päiväsakon rahamäärän laskemista koskevaksi hallituksen esitykseksi. Oikeusministeriön ehdotuksen mukaan päiväsakon rahamäärän laskemisen perusteena käytettävästä verotuksesta säädettäisiin rikoslain (39/1889) sijaan valtioneuvoston asetuksella.

Muutos perustuu verolainsäädännön ja verotuksen päättymistä koskevan käytännön muutoksiin, ja sillä pyritään turvaamaan kansalaisten yhdenmukainen kohtelu päiväsakon rahamäärän laskemisen perusteena käytettävän verotuksen määrittämisessä. Tarkoituksena on antaa myöhemmin valtioneuvoston asetus, jonka mukaan kuukausitulon laskemisen perusteena oleva verovuosi määräytyisi kaikkien ihmisten osalta yhdenvertaisesti.

Lausunto on pyydetty toimittamaan oikeusministeriölle viimeistään perjantaina 16.11.2018.

2 Poliisihallituksen lausunto

2.1 Rikoslain 2 a luvun 2 §:n muuttaminen

Poliisihallitus pitää oikeusministeriön lakiesitystä hyvänä. Kyse on teknisluonteisesta muutoksesta, joka mahdollistaa tarkemman säätämisen valtioneuvoston asetuksella. Asetuksella voitaisiin säätää tarkemmin päiväsakon rahamäärän laskemisen perusteena olevasta verovuoden määräytymisestä. Lakimuutos tähtäisi entistä paremmin sakotettavien yhdenvertaiseen kohteluun, jotta päiväsakon rahamäärän perusteena olisi ajantasaisin verotieto, joka olisi kaikkien osalta määritelty samalla tavalla.

2.2 Päiväsakon vähimmän kokonaisrahamäärän määritelmän muuttaminen

Päiväsakon rahamäärästä annetun asetuksen (609/1999) 7 §:ssä säädetään sakon vähimmästä kokonaisrahamäärästä. Tieliikennelaisissa (267/1981) tai sen nojalla annetuissa säännöksissä säädetyn suurimman

sallitun nopeuden ylityksestä tuomittavan sakon vähin kokonaisrahamäärä on mopoilijalle 100 euroa ja muulle moottorikäyttöisen ajoneuvon kuljettajalle 200 euroa. Vesiliikenneläissa (463/1996) tai sen nojalla annetuissa säännöksissä säädetyn suurimman sallitun nopeuden ylityksestä tuomittavan sakon vähin kokonaisrahamäärä vesikulkuneuvon kuljettajalle on 120 euroa.

Sakon ja rikesakon määräämisestä annetun lain (754/2010) mukaisessa sakkomenettelyssä on kiinnitetty huomiota siihen, että asetuksen 7 §:ää voidaan tulkita kahdella eri tavalla, kun kyseessä on yhteinen sakkorangaistus. Kyse on keskeisesti siitä, onko asetuksen sääntelyllä tarkoitus korottaa kaikki yhteiset sakkorangaistukset vähimpään kokonaisrahamäärään vai ainoastaan ne, joissa yhtenä tekona on päiväsakkouhkainen liikennerikos, jossa kyse on suurimman sallitun nopeuden ylittämisestä? Käytännön esimerkki on tässä paikallaan:

Esimerkki

Yhteinen sakkorangaistus koostuu kahdesta teosta, joista ensimmäinen on tieliikennelain 103 §:n liikennerikkomus, jossa suurin sallittu nopeus on ylitetty 20 km/h ja tästä seuraa rikesakkorikkomuksista annetun lain (986/2016) 7 §:n mukaan seuraa 200 euron rikesakko. Toisena tekona yhteisellä sakkorangaistuksella on rikoslain 23 luvun 10 §:n kulkuneuvon kuljettaminen oikeudetta, josta seuraa tyypillisesti 20 päiväsakon rangaistus.

Tästä muodostettu yhteinen sakkorangaistus rakentuisi 20 päiväsakon sakkorangaistuksen pohjalle, johon tehtäisiin rikesakkorikkomuksesta johtuva rikoslain 7 luvun 3 a §:n tarkoittama rikesakkorikotus 40 euroa. Päiväsakon rahamäärästä annetun asetuksen 7 §:ää voidaan tässä tulkita joko siten, että

- yhteisen sakkorangaistuksen kokonaisrahamäärä on 160 euroa (20 päiväsakkoa x 6 euroa = 120 euroa + rikoslain 7 luvun 3 a §:n korotus 40 euroa = 160 euroa), tai sillä tavalla,
- että 20 päiväsakon perusteella muodostuva päiväsakon kokonaisrahamäärä korotetaan päiväsakon rahamäärästä annetun asetuksen 7 §:n 1 momentin mukaisesti 200 euroon ja tähän tehdään vasta rikoslain 7 luvun 3 a §:n tarkoittama rikesakkokorotus, jolloin sakon kokonaisrahamäärä olisi 240 euroa.

Sakkomenettelyn voimassaoloaikana tätä laskentasääntöä on tulkittu siten, että päiväsakon rahamäärästä annetun asetuksen 7 §:n korotus tehdään vain sellaisissa yhteisissä sakkorangaistuksissa, joissa suurimman sallitun nopeuden ylitys on päiväsakkouhkainen teko. Tällöin korotuksessa korostuu se, että päiväsakkouhkainen teko ei jäisi pienemmäksi kuin vastaavasta teosta annettu ankarin rikesakko. Kuitenkin asiassa on vielä epäselvyyttä, joten tämän vuoksi päiväsakon rahamäärästä annetun asetuksen 7 §:ää tulisi selkeyttää, jotta laskentasääntö ja -peruste tulisi yksiselitteisesti ilmi. Rikosoikeudellisen laillisuusperiaatteen mukaisesti sääntelyn tulisi olla tarkkarajaista, selkeää ja ennakoitavaa. Säännöksistä tulisi käydä yksiselitteisesti ilmi, kuinka rangaistus tulisi muodostaa.

Poliisijohtaja

Sanna Heikinheimo

Poliisitarkastaja

Konsta Arvelin

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Poliisi 16.11.2018 klo 10:03. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Jakelu

Oikeusministeriö, oikeusministerio@om.fi